

David Šváb

JAN KOLLER

POHÁDKA O HONZOVI

Jan Koller

Pohádka o Honzovi

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

David Šváb

Jan Koller – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

David Šváb
JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI

DAVID ŠVÁB

J A N

KOLLER

POHÁDKA O HONZOVI

© David Šváb, 2017

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2017

ISBN tištěné verze 978-80-7505-649-8

ISBN e-knihy 978-80-7505-689-4 (1. zveřejnění, 2017)

ÚVOD

PO ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VESNICÍCH běhají tisíce malých fotbalistů, kteří sní o tom, že jednou budou hrát profesionálně, dostanou se do některého ze zahraničních klubů a budou oblékat dres české reprezentace. Většině z nich se sice jejich sen nesplní, ale že to není zas až taková utopie, potvrzuje životní příběh jedné z nejvýraznějších postav české fotbalové historie – útočníka Jana Kollera.

Příběh fotbalisty, který s kopanou začal na venkovském hřišti, procházel okresními týmy, aby se přes angažmá ve Spartě dostal do zahraničí, kde se stal hvězdou a později i nejlepším střelcem v historii české reprezentace.

Příběh vyučeného automechanika, kterému kromě velmi dobrých fyzických dispozic pomohla k hvězdné kariéře také určitá porce náhody. Prostě byl ve správnou dobu na správném místě, kde potkal správné lidi.

Příběh kluka z vesnice, který světu dokázal, že skvělý fotbalista nemusí být vždy jen nafoukanou primadonou. Že může být „obyčejným člověkem“, který si více než slávy váží vlastní rodiny.

Příběh hodného Honzy, kterému se posmívali kvůli jeho dvoumetrové výšce, kterému málokdo věřil. On však vírou ve vlastní schopnosti a poutivou dřinou proměnil svou vyčnívající postavu v hlavní přednost a stal se jedním z nejdominantnějších hráčů nejen českého, ale i světového fotbalu.

Přitom stejně jako stovky tisíc dalších kluků začínal s tím, že po škole hodil tašku do kouta a utíkal si zakopat na místní hřiště.

Osobně jsem měl tu čest se s Honzou Kollerem několikrát setkat a vždy mě fascinovalo, že přestože ve své kariéře dokázal téměř vše, o čem fotbalista sní, nikdy to na sobě nedal znát. Stále se choval přátelsky, neodmítl se zájemcům podepsat či se s nimi vyfotit. Kdo od něj čekal, že bude nosit nos nahoru,

když nastřílel v dresu národního týmu víc branek než kdokoli jiný před ním, ten by se hodně zmylil.

Dokonce bulvární deníky těžko hledaly, co by na Kollera vyhrabaly. O to více to pak schytával, když v zápalu boje na hřišti ztratil nervy a nechal se vyloučit. Nikdo nezmění, že si většina fanoušků bude Jana Kollera pamatovat jako „hodného Honzu“, dobráckého „Dina“, ale především vynikajícího fotbalistu.

Proto když jsem dostal nabídku napsat knihu o Janu Kollerovi, ani na chvíli jsem nezaváhal. I pro mě byl stejně jako pro mnohé další amatérské sportovce velkým vzorem. Jeho kariéra je totiž důkazem, že vůle, pracovitost, bojovnost a osobní odvaha mohou překonat i nepřízeň okolí a že dokážou vlastní „handicap“ utlumit natolik, že se stane spíš výhodou.

Životní příběh Jana Kollera především dokazuje, že je třeba vždy jít za svým snem! I když se už zdá, že se stává nedosažitelným. Nikdy nemůžete vědět, co se přihodí druhý den, koho zrovna potkáte... Třeba se váš život od základů změní, splní se váš nejtajnější sen stát se jedním z nejlepších fotbalových útočníků světa.

SMETANOVA LHOTA A CESTA K FOTBALU

KDYŽ SE ŘEKNE JAN KOLLER, většině fanoušků se zároveň vybaví Smetanova Lhota. Malá vesnička nedaleko Písku je také na svého nejznámějšího obyvatele náležitě pyšná a jmenovala ho svým čestným občanem. A téměř vždy, když televize vysílala zápas, v němž Honza Koller hrál, se obyvatelé vesnice sešli v místním hostinci U Chmelu a pořádně fandili. Ostatně v hospodě najdete i Kollerův obraz v životní velikosti.

Jeho propojení s touto vesnicí dokonce došlo tak daleko, že Honza bývá všeobecně považován za rodáka ze Smetanovy Lhoty.

Pravda je však taková, že se syn Jan Haně a Petrovi Kollerovým narodil 30. března 1973 v Praze, kde prožil prvních šest let svého života.

„Bydleli jsme ve Vodičkově ulici nedaleko Václavského náměstí. Do Smetanovy Lhoty jsme jezdili jen na víkendy na chatu,“ vzpomíná na rané dětství Jan Koller.

Jeho otci se život na venkově tak zalíbil, že se rozhodl chatu přestavět na rodinný domek a odstěhovat se do Lhoty natrvalo.

„Celá rodina jsme Pražáci. Do Lhoty jsme přišli, když Honzovi bylo šest let. Stal se z toho tady náš pravý domov. Honza proto přijal to, že se o něm mluví jako o rodákovi ze Smetanovy Lhoty,“ vysvětluje Petr Koller starší.

Nebýt přestěhování do Lhoty, zřejmě by český fotbal přišel o jednu ze svých hlavních hvězd. S fotbalem totiž Honza začal právě až tady.

„Nebýt vesnice, tak bych snad ani nekopal. Asi není náhoda, kolik hráčů vyrostlo mimo velká města. Jedinou náplní našich volných chvil bylo honit se za míčem,“ uvedl úspěšný útočník, když v roce 2000 přebíral cenu pro nejlepšího fotbalistu České republiky.

„Nikdy nezapomenu, jak jsem byl šťastný, když ve Smetanově Lhotě založili žákovské družstvo. Tahle událost mi v paměti zůstane nadosmrti. Zvláště to, když jsme dostali opravdové dresy. První gól jsem dal už jako šestiletý při přáteláku v sousedních Miroticích.“

Zatímco v Praze by možná začal hrát lední hokej, který se později stal jeho velkým koníčkem, nebo tenis, basketbal či nějaký jiný sport, ve Smetanově Lhotě naprosto propadl fotbalu. Ze školy přiběhl domů, hodil tašku do kouta a utíkal hrát se svým o šest let starším bratrem Petrem a dalšími kluky na místní hřiště.

Tehdy si hrál na francouzskou legendu Michela Platiniho, který byl velkou světovou hvězdou, když v roce 1984 dovedl Francii k titulu mistrů Evropy. *„Tenkrát se o Francouzích hodně mluvilo, a hlavně o Platinim. Moje šikovná maminka mi vyšila na modré tričko francouzský znak s tím typickým kohoutem a na záda našila Platiniho desítku. A když jsem si pak tohle tričko oblékl, připadal jsem si jako fotbalový bůh,“* přidal Koller vzpomínku na své dětství.

„Nejhorsší trest pro něj byl, když jsem mu zakázal fotbal. Zakázat mu televizi nebo cokoli jiného mu nevadilo, ale zákaz fotbalu těžce nesl. Ne ale, že bychom ho museli trestat často, protože on byl hrozně hodné dítě. Velký klidás. To spíš jeho bratr Petr byl zvíře,“ prozradil na svého syna Koller starší.

Ale i v podstatě hodný Honza tu a tam provedl nějakou lumpárnu. Přeci jen to byl kluk.

„Chodil na základní školu v Čimelicích. Když byl asi ve třetí třídě, všichni museli povinně sbírat bylinky a dávat je do herbáře. To bylo tenkrát moderní. Řekli jim, že musí sbírat heřmánek. Honza na takové věci nebyl a vůbec ho to nebavilo. Jenže za ten heřmánek měli slíbený školní výlet, a kdyby ho neodevzdal, nikam by nejel. Tak to vyřešil po svém. Zašel do lékárny a za ušetřené peníze tam koupil sušený heřmánek a mohl jet na výlet. Ve škole na nic nepřišli, ale nám se Honza přiznal. Nevynadali jsme mu, spíše jsme se rozesmáli. No a za rok měl sbírat hluchavku, to jsem nakonec za něj musela dělat já,“ vzpomíná na školní léta svého syna Hana Kollerová.

Ta trpěla, když musela neustále prát třem mužským v baráku dresy, protože každý den chodili

hrát fotbal. Své syny k fotbalu přivedl právě otec. I on totiž kopané ve Smetanově Lhotě propadl. Do té doby ho nikdy nehrál. Věnoval se motokrosu, který jezdil už na vojně za Duklu.

„Jenže ve třiatřiceti jsem přišel do Lhoty a přemluvili mě, abych si stoupl do branky, protože jim chyběl brankář. A tak jsem začal chytat,“ vysvětlil Petr Koller starší.

A oba jeho synové se potatili. Petr mladší si rovněž stoupal do branky a na gólmanském postu začínal kdysi taky Honza, i když nedobrovolně.

„V žácích, když nepřišel gólman, jsem musel do branky. Pamatuju se, že jsem brečel, že nemůžu do útoku,“ prozradil vzpomínku na těžké začátky.

Dokonce rok chytal druhou dorosteneckou ligu za blízké Strakonice. V bráně ho to ale ne bavilo, chyběl mu míč.

„Když už se k němu dostal, tak ho často vzal, ač brankář, prokličkoval až za půlku a dal gól,“ vzpomíná s úsměvem na tváři Petr Koller starší.

V sedmnácti letech Honzu ostaršili a vrátil se do Smetanovy Lhoty, kde začal hrát už na svém oblíbeném postu v útoku. Tam s ním nastupoval i bratr Petr a dohromady za sezonu nastříleli

osmdesát sedm branek. Jejich otec tehdy mužstvo trénoval. Prostě rodinný podnik.

Smetanově Lhotě pomohl postoupit z nejnižší soutěže do I. B třídy jihočeského přeboru. Hrál tam až do odchodu na vojnu v devatenácti letech. *„Narukoval jsem do Písku, což bylo docela blízko domova. Moc jsem si přál hrát za tehdejší píseckou Duklu, jenže oni mě mezi fotbalisty nechtěli. Tak jsem byl řadový voják a dost často jsem vypomáhal v kuchyni. A musím říct, že mě to tam docela bavilo. A také si vzpomínám, že jsem rukoval 1. dubna 1992 v den, kdy Sparta hrála v Lize mistrů proti Barceloně. Vyhrála 1:0, ale já jsem kvůli tomu nástupu o tento fantastický zápas přišel,“* litoval Koller.

Po vojně odešel hrát divizi do blízkého Milevska. *„Bývalý předseda oddílu tehdy pískával okresní přebory a byl soudcovat i ve Smetanově Lhotě, kde viděl Honzu. Hned se mu zalíbila jeho hra, a tak ho k nám přivedl na hostování,“* vzpomíná tehdejší brankář a trenér gólmanů Milevska Jiří Hadáček.

V Milevsku prý Koller poprvé obul kožené kopačky.

„Vedoucí mužstva mu musel v Praze objednat adidasky. Ty jediné měly jeho velikost,“ prozradil Hadáček.

Zatímco většina fotbalových reprezentantů již ve dvaceti letech hrála první ligu či do ní měla nakročeno, Koller si chodil zahrát divizi a jako vyučený automechanik se připravoval na zcela jiný život, než je dráha profesionálního fotbalisty. Tehdy poprvé v jeho životě zafungovala ona pověstná náhoda.

Do Lhoty jezdil na víkendy tehdejší ředitel České národní banky Leopold Surga, který měl v roce 1993 na starosti stahování československých bankovek a mincí z oběhu.

„No, a tak mě a další tři kluky ze Lhoty vzal do Prahy na brigádu. Třídili jsme peníze, dávali je do kontejnerů a v těch je pak vozily tavit,“ popsal Koller svou první pracovní zkušenost mimo domov.

Předtím nějakou dobu pracoval s otcem v JZD, kde opravoval zemědělské stroje. Tato pražská brigáda však patří k nejvýznamnějším momentům jeho kariéry, protože mu přinesla angažmá ve Spartě, které ho katapultovalo do velkého fotbalu.

JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI

„Jeden pán z banky dříve funkcionářsky působil na Letné. No a můj kamarád mu řekl, že hraju za Milevsko. On se nabídl, že mi zařídí trénování se Spartou. Za čtrnáct dní se mi pak ozval tehdejší vedoucí B týmu (a poté i kustod reprezentace) Jiří Šíma, abych se dostavil na trénink. Tím všechno začalo...“

KLOKAN SPARŤANEM

SÁM SICE OD ÚTLÉHO VĚKU fandil jinému pražskému klubu, Bohemians, ovšem jak se říká, nabídka ze Sparty se neodmítá. Zvláště jste-li kluk z venkova, který si dosud vyzkoušel pouze divizi. A tak od dubna 1994 začíná Jan Koller trénovat se spartánskou rezervou v Uhříněvsi. Bydlí u babičky v Šestajovicích na východním okraji Prahy.

„Mohl jsem si vybrat, buď bydlet s babičkou, nebo na ubytovně. Já si ale neuměl uvařit ani čaj. Babička se o mě postarala a já měl čas sám na sebe. Teď už se o sebe ale umím postarat. Všechno se zlomilo až mým odchodem do zahraničí, tam jsem se musel všechno naučit, vyžehlit si, uvařit,

vyprat. Nebaví mě to, ale když jsem neměl co nosit, tak jsem se na to musel vrhnout a udělat sanitární den. Naučil jsem se i vařit. Mojí specialitou je asi kuře s kari rýží. Ale než jsem se to naučil, pár spálených hrnců jsem vyhodil,“ prozradil kdysi na sebe něco málo ze svého soukromí.

V rezervním týmu Sparty byl k nepřehlédnutí nejen díky své výšce. Brzy se dostal do sestavy a začal se prosazovat.

„No a v zimě jsme hráli přípravné utkání proti áčku, které mi vyšlo. Trenér Sundermann mi hned po něm řekl, abych druhý den přišel na trénink hlavního týmu,“ vzpomíná s úsměvem.

Spartu tehdy vedl německý trenér Jürgen Sundermann, který v průběhu podzimu nahradil trenérské duo Jozef Chovanec a Vladimír Boro-
vička. Po neúspěšném spartánském podzimu se Sundermann pokoušel oživit tým zařazením čtyř mladých hráčů z rezervy.

„Každý z nich má potenciál na to, aby hrál ligu. Největší šance však má určitě Koller,“ předvídal tehdy německý kouč. A měl pravdu!

„Ve fotbale nebyl bůhvíjaký, ale byl neskutečný bojovník. Jeden novinář, který se kamarádil s jeho

tátou, se mě zeptal, jestli by s námi Jan nemohl trénovat. Chtěl jsem mu prokázat laskavost, tak jsem Kollera s námi nechal čtyři týdny trénovat. A on se den ode dne zlepšoval. Je neuvěřitelné, jak skvělou kariéru dokázal udělat bez velkého talentu jen díky obrovské vůli a nadšení,“ vzpomínal o mnoho let později Sundermann.

Podobného názoru byl i tehdejší šéf Sparty Petr Mach.

„Získali jsme hvězdu ze Smetanovy Lhoty a jen za 300 tisíc korun. Přitom Koller je výborný fotbalista,“ prohlásil Mach spokojeně.

Koller ještě za spartánské áčko neodehrál ani minutu, a už přidělal velké starosti kustodům týmu. Ti totiž měli nelehký úkol sehnat pro novou posilu kopačky. Jenže ne ledajaké, musely být totiž velikosti čtrnáct, v níž se normálně nevyrábějí. Potřebnou obuv se nakonec podařilo sehnat, a tak mohl Koller 5. března 1995 slavit debut v první lize.

V utkání proti Benešovu nastoupil s číslem šestnáct na dresu v šedesáté sedmé minutě, kdy střídal Romana Vonáška. Paradoxně se právě Vonášek později stal velmi důležitou postavou v jeho

další kariéře. O deset minut později mohl se spoluhráči slavit vítěznou branku Horsta Siegla.

Pro Kollera to byl první zápas pod trenérem Sundermannem, ale zároveň i poslední. Na konci března totiž kouč hráčům oznámil, že ve Spartě končí, přestože pod jeho vedením vyhrála všechna jarní utkání. Údajně se tak rozhodl kvůli sporům s předsedou klubu Machem. Na jeho post nastoupil Jozef Jarabinský, který ve vytáhlém útočníkovi ze Smetanovy Lhoty brzy našel zalíbení. Využil ho jako střídajícího hráče v prvních dvou zápasech po nástupu do funkce – proti Chebu a v pražském derby proti Slavii.

Na další start si musel Koller počkat přes měsíc, zdoluhavé čekání se však vyplatilo. V utkání dvacátého sedmého kola 24. května 1995 proti Bohemians nahradil v devětašedesáté minutě vycházející hvězdu evropského fotbalu Pavla Nedvěda. A uběhla minuta a půl a Jan Koller mohl poprvé naplno prožít radost ze vstřelené branky v první lize.

Naskočil si na rohový kop Chovance, hlavou překonal brankáře Jaromíra Blažka a rozhodl o spartánském vítězství. Svůj první ligový gól vstřelil týmu, kterému od dětství fandil.

Jak moc velkou radost z premiérové branky měl, napovídá i jeho pozápasový rozhovor s tehdy začínajícím reportérem televize Nova Václavem Tittelbachem. Videozáznam tohoto rozhovoru se stal na internetu legendou.

Honzo, Honzo, pojdte k nám. Po minutě na hřišti jste rozhodl derby.

„No je to krásnej, ten, krásná, to. Já to neumím ani vyslovit. Krásnej zážitek. Každýmu bych to přál.“

Bylo to hodně těžké utkání?

„Bylo, ty jo. Hlavně psychicky pro mě, protože jsem šel na hřiště za stavu 1:1.“

V závěru zápasu šlo o nohy.

„No, v tomhleto zápasu je to trochu vyšperkovaný.“

Ve zbývajících třech kolech se sice Koller již mezi střelce nezapsal, příliš mu to však vadit nemuselo, jelikož se spoluhráči mohl slavit svůj první mistrovský titul. Sparta sice byla po podzimu se čtyřmi porážkami a jednou remízou až na

pátém místě, jenže vše si vynahrádila na jaře. Připsala si jedinou remízu s Chebem, jinak všechno vyhrála. Zvítězila o šest bodů před druhou Slavií, navíc měla jednoznačně nejlepší útok i obranu.

Proč Dino?

Ke Spartě se váže také vznik Kollerovy přezdívky Dino, která ho pak provázela po celou kariéru. Říkali mu tak i v zahraničí. Sám se tomu nebránil. Dokonce si pod dres občas bral tričko s obrázkem dinosaura.

„Když jsem byl ve Spartě, tak zrovna šel v televizi kreslený seriál o dinosaurovi. No a kluci v kabině se toho chytli, že mu jsem prý podobný. Už ani nevím, kdo to vymyslel. Od té doby se to se mnou táhne.“

Z náhradníka oporou

Zatímco v prvním půlroce ve spartánském áčku se rozkoukával, od nové sezony se začlenil do užšího kádru, nastupoval pravidelně a zařadil se mezi opory. Hned v prvním utkání proti Českým Budějovicím se poprvé v ligové kariéře objevil v základní sestavě. Na gól si však musel počkat až do dalšího zápasu proti Uherskému Hradišti, kdy

pomohl k remíze 2:2. Nejvydařenější spartánské období měl v říjnu 1995, kdy ve čtyřech zápasech dal tři góly.

V sezoně 1995/1996 si také poprvé vyzkoušel atmosféru zápasů v evropských pohárech. V srpnu si zahrál v Poháru UEFA proti Galatasarayı Istanbul. V prvním utkání doma připravil gól pro Lokvence, který zvyšoval na 2:0. Sparta nakonec vyhrála 3:1 a postup potvrdila v odvetě, v níž remizovala 1:1. Velký podíl na tom měl i Honza, který v Istanbulu byl nejlepším hráčem na hřišti a zaměstnával soupeřovy defenzivní hráče natolik, že neměli čas podporovat útok.

Přestože v dalším kole se vysoký útočník neprosadil proti důrazným severanům z dánského Silkeborgu, vynesly mu pohárové zápasy pozvánku do reprezentace do 21 let a také zvýšený zájem trenéra reprezentačního áčka Dušana Uhrina staršího.

A to ještě netušil, že si ve třetím kole Poháru UEFA zahraje i proti slavnému AC Milán. Ten sice již byl nad síly spartanů, mladý útočník však měl možnost poměřit své síly s legendami, jakými byli Costacurta, Baresi, Maldini, Desailly, Sa-

vičević či Weah, který dvěma góly rozhodl o výhře Milána v prvním utkání 2:0. Odveta na Letné sice skončila bezbrankovou remízou, ovšem na vyřazení Sparty to nic nezměnilo.

Všechno zlé je pro něco dobré

Zápas se slavným italským klubem byl zároveň derniérou na lavičce pro trenéra Jarabinského, který vzápětí skončil a na jeho místo přišel Vlastimil Petržela. To byl pro Kollera začátek konce ve Spartě.

Letenským se přestalo dařit a fanoušci si vybrali za viníka právě Honzu, kterému se posmívali kvůli jeho vysoké postavě.

„Vadily mi urážky od některých diváků z tribun, které byly hodně nepříjemné. Musím si na hřišti věřit, ale když na vás pořvávají, tak se bojíte i míče, a to je nejhorší, co může fotbalistu potkat,“ vzpomínal po letech na nepříjemné chvílky ve Spartě.

Jenže dobrák Honza se kromě nepřízně diváků již delší dobu potýkal také se zlobou některých spoluhráčů, kteří se báli o místo v sestavě. Stal se terčem psychologického nátlaku a poprvé

v kariéře poznal, že profesionální fotbal s sebou nese i temné stránky. Nic na situaci nezměnilo, ani když se svou vytáhlou postavou nehodil trenérovi Petrželovi do koncepce a ten z něj udělal jen náhradníka. To naopak ještě více přispělo k tomu, že začal uvažovat, zda má vůbec cenu, aby ve vrcholovém fotbale pokračoval.

„Zpočátku jsem žádné problémy neměl, protože jsem s nimi jen trénoval a dál hrál za béčko, ale když jsem naskočil do nejvyšší soutěže a začal někoho vytlačovat ze sestavy, najednou bylo všechno jinak. Těžko jsem to nesl. Prožil jsem si období, kdy jsem se chtěl na fotbal vykašlat, hlavně na jaře 1996. Pak jsem si řekl, že to ještě zkusím,“ prozradil, ovšem detaily z kabiny Sparty na světlo vyta-hovat nechtěl. *„To nemám zapotřebí. Prostě jsem se tam necítil dobře a tím to hasne,“* dodal ještě.

Jaro 1996 tak prožil hlavně na lavičce a do zápasů naskakoval jen na pár minut. Stihl vsítit jediný gól v souboji s Českými Budějovicemi. Sezónu zakončil s pěti vstřelenými ligovými góly a Sparta skončila až na čtvrtém místě tabulky, což bylo obrovské zklamání pro vedení i fanoušky. Musely nastat změny.

JAN KOLLER: POHÁDKA O HONZOVI

Hned s několika hráči se přestalo počítat, mezi nimi byl i vytáhlý útočník Jan Koller. Vedení týmu se ho chtělo zbavit, a tak si začal hledat nové angažmá. Nejnadějněji vypadala jednání s Českými Budějovicemi, kam by to ze Smetanovy Lhoty neměl daleko. Jenže do příběhu vstoupil další muž, který má obrovský podíl na tom, že se z Honzy Kollera stala jedna z nejméně známých osobností českého fotbalu – Josef Vacenovský.